

839/5

ЧАСОПИС
I ПРИМЕРАК

СТАРИНАР

СРПСКОГ АРХЕОЛОШКОГ ДРУШТВА

1888-1891

ГОДИНА V. — VIII

У БЕОГРАДУ

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА

1888

понеже предпомањтаа обитељъ вѣдѣнъ между иновѣрными
взыци немалую извѣдѣ терпѣть“.

„Ѣнокот манастира Раванице домы спасова и святаго князѣ
Лазара сѣдела се въ летѣ 1705. — при ѣгъменѣ Димитрѣю
Ѣрмонахѣ и проѣгъменѣ Филипѣ¹⁾ Ѣрмонахѣ. (Старинар III.
47: Arkiv XII. 122).

На сабору држаном у манастиру Крушедолу, митрополији
Срба под влашћу Бесаревом, на ком је избран и проглашен дне
7. Јануара 1708. за митрополита Исая Баковић, био је „ѣгъменѣ
Софронѣ вѣрдинукѣи“. Но мене се овде Врѣник не тиче
но само стари Раваничани у Врѣнику.

И. Руѣварац.

РИМСКИ НАТПИС.
ИЗ ВЕОГРАДА.

DEO · HERONI ·²⁾
COLLITORES · IPSIV³⁾
THEODOTVS GYDE PATER⁴⁾

VICTORINVS
MVCIANVS
VALENTINVS⁵⁾
RODO
NATVS ·
VICTORINVS
DOMETIANVS
SEPTIMANVS

ZINAMA
IERODES
HERMOGENE⁶⁾
IVLIVS ·
HERMOGENES⁷⁾
MAXIMINVS
MARCVS
V · P · L · M

¹⁾ Тир Филипъ помиње се као илѣманъ раваничани у спису једном од
6. Јула 1704. г.

²⁾ Н и Е у вези.

³⁾ Прва је реч веома нечитка.

⁴⁾ Прва реч доста нечитка. — TER у вези.

⁵⁾ AL и NT у вези.

⁶⁾ HER и NE у вези. Е међуто у G.

⁷⁾ HER и NE у вези. Е у G стављено.

По тумачењу господина Домашевског, професора на хајдеа-
бершком универзитету, коме сам послао био препис и отисак са
овог натписа, исти је састављен у почаст божеству, познатом по
имену Тракијског ироја. То се божество често помиње у грч-
ким натписима из Тракије. Слика се као коњаник. На једном
камену, који се данас налази у Кистенцу и у чијем се натпису
тракијски ирој помиње, представљен је као коњаник који несом
гони вепра. На истој слици види се и змија на дрвету¹⁾. Имена,
поређана у овом натпису у два ступца, извесно казују чланове
удружења каквог, ваљада на међусобни пристојни укол.

Камен с натписом нађен је у дубровачкој улици, на месту
где народна банка подиже здање своје. Има архитектонски из-
ведену ногу и главу, и висок је 1^м. Поље на којем је натпис
дугачко је 0·50^м, широко 0·41^м. Налази се сад у народном
музеју.

М. Валтровић.

НАДГРОБНИ НАТПИСИ ИЗ БОСНЕ.

Од госп. Јосипа Немеди Варге из Брке у котару брчком,
у Босни, добило је уредништво неколике надгробне натписе на
прочитање и на објављивање у Старинару. Од њих сада доно-
симо три. Тичу се иначе непознатих лица, и склопа су познатог,
уобичајеног у натписа западних крајева српских.

У преписа од г. Варге не да се свака реч да прочита јасно,
а има и по гдекоје писме изостављено, што је ваљада на камену
било нечитко или временом збрисано.

Овде доносимо натписе исписане Ѣрилицом, а на таблици
IX. изнесени су у снимцима под а. б. и в. облици писмена на
камену и начин Ѣиховог међусобног спајања и распореда.

¹⁾ Archaeologisch-epigraphische Mittheilungen, Jahrgang VIII. Heft X.
стр. 3 у чланку: Neue Inschriften aus der Dobrudscha und Rumänien.

Са гробља у селу Дренчи у котару брчком, следећи је натпис, наведен под а. на таб. IX.:

СЕ ЛЕЖ т. ј. Се (овде) лежи
Н: НВАНЬ Иван
А ПИСА МНХ а писа Михаљ (Михаило)
АМЬ

У Дренчи живе римо-католици.

На гробљу православног села Пипера, опет у котару брчком, има овај натпис:

СЕ ЛЕЖИ МЛЛОШЬ т. ј. Се (овде) лежи Милош
АДЪВНУЪ НА СВОИЪ ЗЕМ (Р)ад(о)вић на својој зем-
ЛН НА ВИСОРАХЪ А ПО љи на висорах а по-
СТАВИШЕ СЪН БЛАН ставише си (овај) белег
ГЪ СИНОВЪ ВШЕНЬ синови Вишен
Н РАДОВАНЬ Н РА и Радован и Ра-
ДАШИЊ Н СЪ РОДОМЪ дишан и с родом.

Облици писмена у овог натписа виде се у препису под б. на таб. IX.

Трећи је натпис из римо-католичког села Ждребаца и гласи:

† **СЕ ЛЕЖИ СЛАДИМЕ** т. ј. Овде лежи Сладиме (З)
СНИЪ НА СВОИЪ ЗЕМЛ. син на својој земљи
ПНТОН А ПОСТА(КН)ШЕ СН Б (племе)нитој а поставише
К МЪ СИНОВЪ ОБРАДЪ овај белег синови Обрад
Н // МЪ и . . . м.

Име другом сину је нечитко као што се може да види из преписа под в. на таб. IX.

М. Валтровић.

БЕЛЕШКЕ С ПУТА.

На земаљској изложби у Будим-Пешти, године 1885. дато нам обећање, да ће доћи да собом види и проучи црквене уметничке старине у Србији, испунио је од чести овог лета, госп. др. Бела Цобор, признати познавалац хришћанских старина и професор археологије на пештанском свеучилишту. Под његовом је управом стојала богата збирка разноврсних старина из мађарских цркава на поменутој изложби, а и онај, нами драгоцен избор од старина из фрушко-горских манастира. Да ове последње проучимо и опишемо, бејасмо од стране наше владе послати, мој друг г. Драгутин С. Милутиновић и ја. При томе раду имамо веома често прилике да г. Цобору говоримо о нашим манастирима, о живопису, скулптури и другим старинама у њима, и да у њему тако увећамо и утврдимо ону вољу и заузетост за српске уметничке споменике, коју су у њему пробудиле старине из фрушко-горских задужбина.

И овог лета, од 26. Јула до 11. Августа, имадох задовољство да г. Цобора пратим на првом му. истина кратком, али успехом доста богатом путу по Србији. За речено време посетисмо Раваницу, Манасију, Љубостињу, Жичу, Студеницу, Наупару, Крушевачку цркву, Ниш и неке старине у његовој околини, Пирот и најзад Софију.

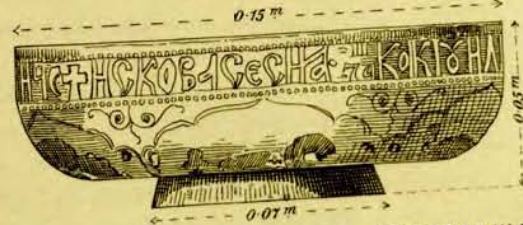
Манасију, Наупару, старине око Ниша и у Софији видох сад први пут. Уз ове новости за мене, занимљиво ми је и поучљиво било чути суд зналачки о нашим уметничким црквеним споменицима, и у том суду видети потврђене многе напоре и стручне тековине мога друга и моје о уметничкој вредности наших манастира, њиховом положају у општем развоју црквене уметности на истоку и балканском полутоку и о њиховом месту које би требали да заузимају у данашњем нашем животу и раду на пољу црквене уметности.

Расправа г. Цобора, о српским старинама, виђеним ове године, која ће бити написана у једном стручном листу, обухва-

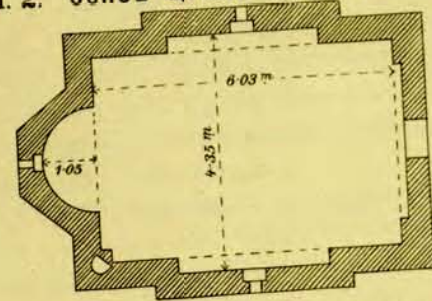
ЦРКВЕНИ ПЕЧАТИ.

Сл. 1. СРЕБРНА ЧАША ОД ГОД. 1574.

Сл. 2. ОСНОВ ЦРКВЕ КОД КОРОГЛАША.

НАДГРОБНИ НАТПИСИ ИЗ БОСНЕ.

а
 (EΛF M)
 H: H B A B
 A T H C A M H X
 A Λ B

б
 ЖЕЛЕЖНО БОЛОВА
 АДЪВНУБ НА СПОНЗЕР
 БЛ НА ПИСОРАХЪ А ПО
 (П А П И Ш Е С Ъ Н Б Ъ Л Н
 Г Ъ Н И С Н О Ъ В П И Ш Е Н Ъ
 Н Р А Д О Ц А Н Ъ Н Р А
 Д А Ш И Н Ъ Н С Ъ Р О Д О М Ъ

в
 Д С Е Л Е Ж Н С Л А Д И М Ъ
 С И Н Ъ Н А С В О Н З Е М Л
 Н И Т О Н А П О С Т А Ш Е С Н Е
 К М Е С И Н О В Ъ С Б Р А Д Ъ
 Н Ђ Ш М Ъ

ЦРКВА
 КОД
 КОРОГЛАША
 ПУШ
 О
 С
 В
 Е
 Р
 Н
 А
 Ч
 А
 Ш
 А
 О
 Д
 Г
 О
 Д
 1
 5
 7
 4
 П
 Р
 И
 М
 Е
 Р
 Н
 И
 Ц
 Р
 К
 В
 Е
 Н
 А
 Д
 Г
 Р
 О
 Б
 Н
 И
 Н
 А
 Т
 П
 И
 С
 И
 З
 Б
 О
 С
 Н
 Е